

Neovržno trdno je torej ugotovljeno, da je mogel drugi fris. spomenik nastati le v dobi, ko sta Panonijo ožarili svetli osebnosti Cirila in Metoda ter ko je Metod l. 870. zasedel prestol takrat ustanovljene panonske nadškofije. V drugem fris. spomeniku so ohranjeni odlomki govora, ki ga je uporabljal škof ali nadduhovnik. Torej se ne moremo izogniti misli, da ga je govoril sv. Metod. Ni pa mogoče, da bi tako velik in izreden mož uporabljal tuj govor, ne da bi mu vtisnil pečat svoje močne osebnosti. Prav tako je tudi razumljivo, da se je Metod po daljšem bivanju v Panoniji l. 867. ter po neprestanih stikih s panonskim knezom Kocljem, s panonskimi učenci in sli, s katerimi je mogel govoriti le slovensko, dovolj privadil panonskemu narečju in da se je v svojih prvih nadškofovskih govorih kar najbolj prilagodil ne le panonski govorici, temveč tudi že udomačenim slovenskim molitvenim obrazcem. Iz tega sledi, da so v drugem fris. spomeniku ohranjeni odlomki spovednega nagovora, ki ga je govoril sv. Metod, torej odlomki Metodovega govora, dovršenega po vsebini in obliki, navdahnjenega z nekim poletom in zanosom. Torej to ni odlomek okornega pismenstva brez književne vrednosti, marveč ostanek prvih začetkov slovenske književnosti.¹³

Drugi fris. spomenik je bil v pergamentni latinski zbornik frisinškega škofa prenesen okoli l. 980. po narekovanju iz glagolskega rokopisa. Ni pa mogoče, da bi bil takrat v Karantani kdo znal brati glagolico, če bi bil ohranjen samo ta rokopis. Torej so bili takrat ohranjeni še drugi ostanki tiste književnosti, ki se je razcvela v Panoniji med l. 867—874. Karantanija v tem ni bila osamljena. Saj so bili takrat tudi v sosednih deželah še ohranjeni ostanki iste književnosti, zlasti med Čehi in v hrvaškem Primorju.

¹³ O tem natančneje v knjigi »Zarja stare slov. književnosti«; nekoliko bogoslovnih dopolnil v Bog. Vestniku 1942. O bogoslovju sv. Cirila in Metoda (tudi o fris. spomenikih) gl. moje delo: Vitae Constantini et Methodii (Acta Acad. Velehradensis, Olomouc 1941, 1—127; 161—277).

Sully Prudhomme | Ubita vaza

Vaza z verbéno že usahlo
je počila, ko jo zadel
je udarec pahljače narahlo:
dotik ni nič zazvenel.

A raza, nevidna in mala,
rastè naskrivaj dan in noč
z gotovostjo preko kristala,
počasi ga razjedajoč.

Za kapljo kaplja je hlapela,
že cvetkam vlaga izpita je;
nihče ne sluti, da ni cela —
pustite jo, ubita je!

Često ljubljena roka tudi
z dotikom srce natrè;
potem se sámó od sebe zgrudi,
cvet njegove ljubezni umre.

Da ni več nepoškodovano,
da ihtí, ljudem še skrito je,
tudi da večá si nežno rano —
pustite ga, razbito je!

Prevedel Dušan Ludvik.